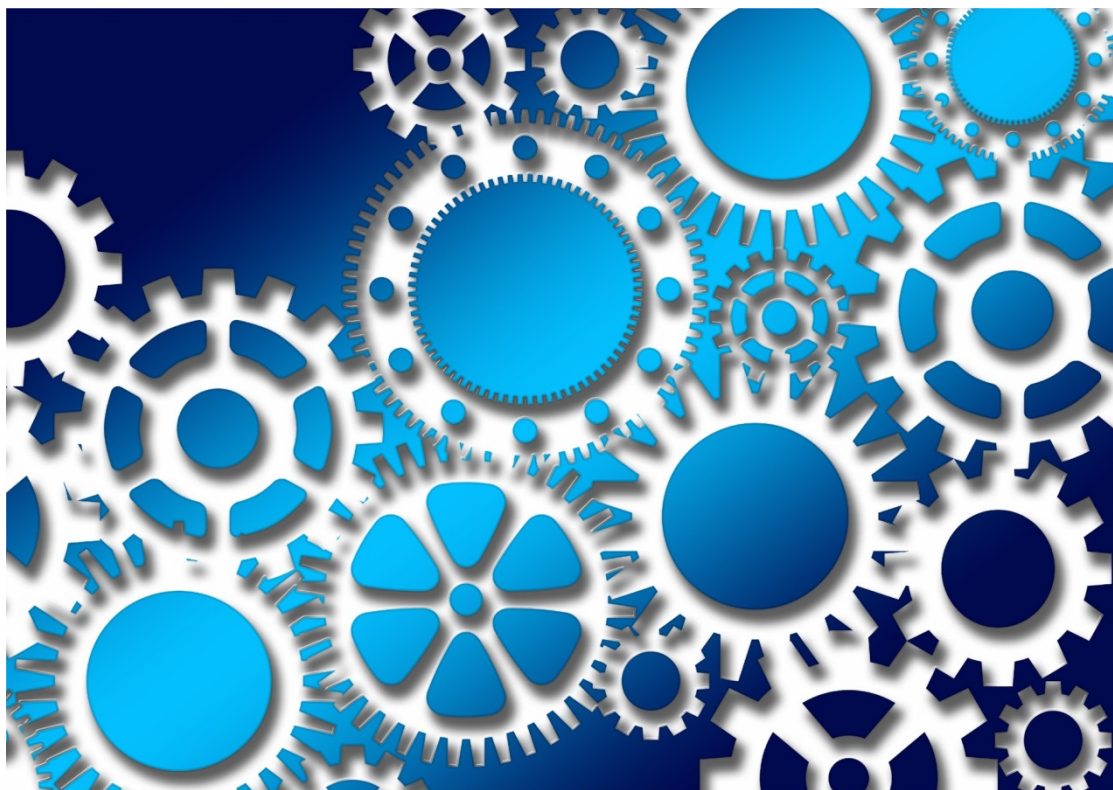

Overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2017 - 2020

Oppegård kommune

Vedtatt av kommunestyret 17. oktober 2016, jf. sak 59/16

Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat,
Rådhusplassen 29, Postboks 195, 1431 Ås
64 96 20 58 | 64 96 20 59
www.follofiks.no
FIKS@follofiks.no

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Formålet med selskapskontrollen.....	3
1.3 Innholdet i selskapskontrollen.....	3
1.4 Innsynsretten	4
1.5 Overordnet analyse.....	4
2. Selskapskontroller i perioden 2013 – 2016.....	5
3. Selskapskontrollen 2017 - 2020.....	6
3.1 Kommunens eierinteresser etter § 80 i Kommune- loven.....	6
3.3 Delegering til kontrollutvalget	7
3.4 Rapportering av eierskapskontrollen.....	7
4. Overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2017 – 2020.....	7
4.1 Metode.....	7
4.2 Generell eierstyring.....	7
4.3 Risikovurdering knyttet til de enkelte selskap:.....	8
4.4 Gjennomføring.....	8
Vedlegg	Feil! Bokmerke er ikke definert.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Selskapskontroll ble innført ved endringen av kommuneloven med virkning fra 2004. Begrunnelsen for dette lå i framveksten av en kommunal sektor som stadig blir mer kompleks og fragmentert, med utskillelsen av kommunale oppgaver i interkommunale selskap og aksjeselskap. Denne utviklingen innebærer særskilte utfordringer for demokratisk styring og kontroll. Eierstyring og selskapskontroll er kommunesektorens verktøy for å møte disse utfordringene.

Kommunestyret har ansvaret for å føre tilsyn med hele sin virksomhet, inkludert de selskapene som kommunen har eierinteresser i. I henhold til Kommuneloven (KL) § 77 nr. 5 skal kontrollutvalget på vegne av kommunestyret «...påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.».

1.2 Formålet med selskapskontrollen

Formålet med eierskapskontrollen er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser eller leder selskapet, utøver myndigheten slik det er fastsatt i aktuelle virksomhetslover og ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Sentralt i eierskapskontrollen er en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring, og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet.

1.3 Innholdet i selskapskontrollen

Ifølge forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 13 til 15 skal kontrollutvalget minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Kommunestyret vedtar planen etter innstilling fra kontrollutvalget.

Selskapskontrollen, jf. forskriften § 14, er knyttet til å kontrollere at den som utøver kommunens eierinteresser, utøver denne myndighet i tråd med det aktuelle lovverket, først og fremst aksjeloven, lov om interkommunale selskaper og for samarbeid etter kommuneloven § 27.

I kontrollen inngår også en vurdering av om den som utøver eierinteressene, gjør dette i samsvar med kommunens vedtak om forvaltningen av kommunens eierinteresser. I siste instans er det kommunestyret som har det overordnede ansvaret for at kommunen har en forsvarlig selskapsforvaltning.

Ved behov kan det også gjennomføres forvaltningsrevisjon av selskaper. I et selskap med statlige eller private eierinteresser må imidlertid dette – hvis ikke annet er avtalt mellom eierne, skje med utgangspunkt i åpne kilder fordi ikke innsynsretten etter § 80 gjelder. Formålet med forvaltningsrevisjonen vil være å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. En slik revisjon vil dermed ha fokus på selve aktiviteten og resultater i selskapet.

I følge forskriften § 14 kan selskapskontrollen deles inn i en obligatorisk og en frivillig del slik som tabellen under viser:

Selskapskontroll	
Eierskapskontroll (obligatorisk)	Forvaltningsrevisjon (frivillig)
Kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper	Systematisk vurdering av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger
Utfører: Sekretariatet, revisjonen eller andre	Utfører: Revisjonen

1.4 Innsynsretten

Innsynsretten i selskapene som kommunen har eierskap i er regulert av kommuneloven § 80, som omhandler hvilke selskaper kontrollutvalget og kommunens revisor har full innsynsrett i. Det kommer fram av § 80, 1. ledd, at innsynsretten er avgrenset til:

- Interkommunale selskap(IKS)
- Aksjeselskap kommunen eier alene eller aksjeselskap kommunen eier sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner, samt heleide datterselskap til overnevnte selskaper.
- Samarbeid etter kommuneloven § 27 (når selskapet er en selvstendig juridisk enhet).

1.5 Overordnet analyse

Fra 2013 kom det inn et tillegg i § 13 i forskriften om at planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og

vesentlighetsvurderinger. Siktemålet med analysen skal være å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene.

Risiko- og vesentlighetsanalyse er et verktøy for å velge ut relevante selskaper og g områder for selskapskontroll.

- Ved vurderingen av risiko kan vi spørre: Hva er sannsynligheten for en uønsket hendelse?
- Ved vurderingen av vesentlighet kan vi spørre: Hvor alvorlig er en uønsket hendelse for kommunens måloppnåelse?

Følgende kriterier for **vesentlighetsanalysen**, som kan være til hjelp når kontrollutvalget skal prioritere hvilke selskaper som skal være gjenstand for selskapskontroll:

- Selskap som er heleide av kommunen
- Selskapets tjenestetilbud til kommunens innbyggere
- Selskapets samfunnsmessige ansvar,
- Kommunens eierandel
- Store økonomiske verdier
- Kommunens motivasjon for eierskapet

I forhold til **risiko** kan følgende forhold vurderes:

- At det tidligere er avdekket risikoforhold til selskapet.
- Selskapet er nylig fristilt
- Selskaper med store pengestrømmer
- Negativ økonomisk utvikling
- Etikk og omdømme
- Store endringer i organisasjon eller marked.
- Svak eierstyring
- Urealistiske og uklare mål

2.Selskapskontroller i perioden 2013 – 2016

Selskapskontrollene i perioden 2013 – 2016 ble gjennomført av FIKS i medhold av en plan vedtatt av kommunestyret 15. oktober 2012. Prosjektplanene for det enkelte prosjekt ble godkjent av kontrollutvalget.

- Kontrollen i 2013 fokusert på kommunens egen oppfølging av sine eierinteresser. Intervju med ordføreren, som kommunens eierrepresentant i selskapene, sto sentralt.
- Kontrollen i 2014 ble vedtatt gjennomført som en forvaltningsrevisjon av Follo Ren IKS og var et samarbeidsprosjekt mellom eierkommunene i selskapet. Rapporten fra Follo distriktsrevisjon ble lagt fram våren 2015.
- Selskapskontrollen 2015 ble gjennomført av FIKS og så på hvordan kommunenes Eiermeldinger var fulgt opp av samtlige selskap.

Alle rapportene ble først behandlet av kontrollutvalget som oversendte saken til kommunestyret. Rapportene kan leses på www.follofiks.no.

3.Selskapskontrollen 2017 - 2020

3.1 Kommunens eierinteresser etter § 80 i Kommuneloven

Det følger av § 80 i Kommuneloven at kun heleide kommunale/fylkeskommune aksjeselskap, interkommunale selskap og samarbeid etter Kommuneloven § 27 er omfattet av selskapskontrollen, jf. Kommuneloven § 80. § 27-selskap er avgrenset til selskap som er egen juridisk enhet. Kontroll av andre selskap må eller basere seg på åpne kilder. Kontroll utover dette forutsetter at det aktuelle selskapet gir sin tilslutning til å bli kontrollert.

For Oppegård kommune er følgende selskap omfattet av selskapskontrollen:

1. OK Service AS
2. Alarmsentralen brann øst AS
3. Follo Brannvesen IKS
4. Follo Krise- og Incestsenter IKS
5. Follo Ren IKS
6. Nordre Follo Renseanlegg IKS
7. Follo lokalmedisinske senter IKS

Bl.a. følgende samarbeid som kommunen deltar i, vil etter dette ikke være omfattet:

8. Follo barnevernvakt – Kommuneloven(KL) § 27 - ikke egen juridisk enhet
9. FIKS – KL § 27 – ikke egen juridisk enhet
10. Follo barne- og ungdomsskole – KL § 28 (Ski vertskommune)
11. Follorådet – regulert i henhold til inngått avtale, vertskommune sirkuleres
12. IKT Follo Administrativt samarbeid (vertskommune: Ski)
13. Landbrukskontoret i Follo, Kommuneloven § 28 (vertskommune Ås)

14. NAV Tolketjenesten Follo (vertskommune: Ski)
15. Kompetansejulet i Follo, (vertskommune: Ski)
16. Follo futura AS, private medeiere: Rotary
17. Follo byggetilsyn KL § 28 (vertskommune: Ski)
18. Kemneren i Follo , § 27, men staten har kontrollansvaret (vertskommune: Oppegård)

Kontrollutvalget i vertskommunen har kontrollansvaret for § 28 selskapene.

3.3 Delegering til kontrollutvalget

Plan for gjennomføring av selskapskontroll skal etter forskrift om kontrollutvalg § 13,2 vedtas av kommunestyret. Etter samme forskrift kan kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å vurdere eventuelle behov for endringer i planen for planperioden.

3.4 Rapportering av eierskapskontrollen

I henhold til forskrift om kontrollutvalg er det kontrollutvalget selv som avgjør hvor ofte kontrollutvalget skal rapportere om gjennomført selskapskontroll til kommunestyret.

Kontrollutvalget i Oppegård har tidligere vedtatt å oversende rapportene til kommunestyret til behandling. Denne ordningen videreføres.

4.Overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2017 – 2020

4.1 Metode

I kartleggingen er det innhentet informasjon fra selskapenes årsmeldinger, årsregnskap og nettsider, samt kommunens eierskapsmelding. Det er også gjennomført et intervju med oppdragansvarlig revisor for storparten av IKS-selskapene; revisjonssjef Steinar Neby.

4.2 Generell eierstyring

Kommunes eiermelding var i forrige periode et viktig vurderingskriterium for selskapskontrollen. Kommunestyret vedtok 25.1.12 en eiermelding for perioden 2011 – 2014. Kommunestyret vedtok samtidig at denne skulle rulleres innen fire år. Vi kan ikke se at dette er gjort. Dette innebærer høy risiko for svekket eierstyring. Vi vil likevel bemerke at alle endringer av selskapsavtalene for selskapene behandles av

kommunestyret. Det synes nå å være en trend at disse avtalene gjøres som minimumsavtaler og et mer detaljert styringsdokument utformes som en eieravtale. Denne vedtas av selskapets representantskap. Vi kjenner ikke til hvilken rolle kommunestyret er tiltenkt i forbindelse med eieravtaler.

	Vesentlighet Lav/Middels/Høy	Risiko Lav/Middels/Høy
Eierstyring generelt	M	H

4.3 Risikovurdering knyttet til de enkelte selskap:

Det enkelte selskap er presentert nærmere i vedlegget. Sekretariatets vurderinger av risiko for hvert selskap er oppsummert nedenfor. Kontrollutvalgets vurderinger vil bli lagt til grunn for den endelige planen for selskapskontroll.

	Vesentlighet Lav/Middels/Høy	Risiko Lav/Middels/Høy risiko
1. OK service AS ¹	M	M
2. Alarmsentralen brann øst AS	H	L
3. Follo Brannvesen IKS	H	M
4. Follo Krise- og Incestsenter IKS	M	L
5. Follo Ren IKS	H	M
6. Nordre Follo Renseanlegg IKS	M	M
7. Follo lokalmedisinske senter IKS	H	M

Revisjonssjef Steinar Neby, som er oppdragsansvarlig revisor for alle IKSene ovenfor gir uttrykk for at alle disse selskapene har tilfredsstillende orden på sin regnskapsføring.

Se vedlegg 1 for en nærmere presentasjon og vurdering av det enkelte selskap.

4.4 Gjennomføring

Selskapskontrollen, avgrenset til eierskapskontrollen, gjennomføres av FIKS.

Selskapskontroll som forvaltningsrevisjon gjennomføres av revisjonen.

FIKS og revisor skal løpende motta alle relevante dokumenter fra selskapene som det ber om, så som protokoller fra styre- og representantskapsmøter/ generalforsamlinger, årsmeldinger og regnskap og alle uttalelser fra revisor.

¹ Navnet rettet opp 30.11.16

Kontrollutvalget vurderer omfanget av selskapskontroller og hvilke kontroller som skal gjennomføres med utgangspunkt i planen for selskapskontroll. Kontrollutvalget kan gjøre endringer i planen.

Ordningen med en samordning av kontroller i selskaper som har flere eiere, skal i størst mulig grad videreføres.

FIKS og revisor avgir rapport etter gjennomført selskapskontroll til kontrollutvalget. Kontrollutvalget rapporterer videre til kommunestyret.